

fur can. Quæsa, cauſa 13. qu. 2. propoñitque exēplum doctri, qui prout pro Tempore ab Abraham accep- te nolit, ne commodum videatur de cadavero confe- rum supplicationem promulgatum.

De sepulchro: quanto magis id eavere debent Sacerdotes? Quomo- brem (inquit) si quando aliquem in Ecclesia videret sepe- liendi conceditis? si quidem parentes ipsi, proximi, vel ha- redes, pro luminatibus sicut quid offere voluerint, acci- piunt. p. non vestamus: peti vero aliquod, aut exigere omni pro- blemen: non (quod valde irreligiosum est) aut venalit for- tate dicatur Ecclesia, quod abit, aut vos de humanis vi- dramini mortibus gratulari, si ex eorum cadaveribus stu- dentis quartæ quomodolibet comprehendunt.

Idem confirmatur ex can. Possum, eadem cauſa, & quæſione, qui ex s. Hieronymo in Questionib. Hebreis, ad cap. 23. Genesim periculis est; & ex can. In Ecclesi- aco, qui Conc. Tridentinæ decimus sextus est. In Ec- clesiastico Libro (inquit) scriptum est: Mortuo non prohi- bebas gratiam, sciem quoniam omnes morieris. Quid ser- terram vendis? Memento quoniam terra es, & in terram ibi... Recordare, quoniam non hominis est terra, sed Do- mini est terra, & qui habitant in ea. Si terram vendis, in- vasionis alienigenarum temerari. Gratiæ accepti a Deo gratis da pro eo. Quare interdum fit omnibus omniis Christia- nis, terram mortuis vendere, & debitis sepulturem den- gare: nisi forte proximi, & amici defuncti propter nomen, & redemptionem anima viri gratis aliquod dare velint.

Partes & exactions & recordatio, quoniam non hominis est terra, sed Do- mini est terra, & qui habitant in ea. Si terram vendis, in- vasionis alienigenarum temerari. Gratiæ accepti a Deo gratis da pro eo. Quare interdum fit omnibus omniis Christia-

nis, terram mortuis vendere, & debitis sepulturem den- gare: nisi forte proximi, & amici defuncti propter nomen, & redemptionem anima viri gratis aliquod dare velint.

Nec confundito exacus, ut aliud pro sepulture Jure exactions exigatur, vel in nomine, quod in Ecclesia potius, quam in vita.

In cœmterio, aut in Ecclesia loco honoriſtiorum qui sepeluntur, ut colligunt ex cap. Non Igitur Extra De-

ſemina, quod est Alexandri III. in Conc. Turenensi: Pro

sepulture quoque (inquit) nella cuiusquam preti exat-

tentetur, nec sub obscuro cuiusquam confundendis reatum fuimus qui tueris: quia diuturnitas temporis non dimittit peccata, sed angas. Et ex c. Cam in Ecclesia, ex Concil. Oecumenico Lateranensi 3. qui prohibetur, ne pro Sepul-

ture, & Exequiis Mortuorum aliquid exigatur, quicun- que confundendis non obstante. Patet autem plures ex hoc licet, quia legem mortis de longa inviolabilis confun- didis arbitrantur: non attendentes, quod tanto graviora sunt crimina, quanto diutius infelicem animam tenebantur alligatum.

Idem confirmatur ex cap. Abolenda, Extra, De Sepul-

ture, quod est Innocentii III.

Concilium Mediolanense 4. & s. Carolus in Instruc-

tione precesterit statum, ut pro crucibus, & que circa ca-

daver, aut canonicaphysa dispensentur, pro campanis item, lampadibus, alioquin praetextu, aut nominis prætexte ca-

pitate, exigatur, nec Capitulo, nec quicquam de Capitulo,

nec Rector, nec Sacrista, Cufos, alioquin Clericos quicun- que, nisi quid est, quod Fabrics, aut Sacristia, campana- rum nomine dare, placenterum Episcoporum esse consenserit,

idque est in eum ipsum cedat: at pro Crucibus nihil omnino

gauis etiam Fabrica, aut Sacristia nomine accipi licet.

Secunda pars Regulae, quod nimis laudabilis confu-

tudines servandæ sint, compellique possunt heredes confe-

reptum Officio ad iurium funebrium confundent solu-

tum, colligunt ex c. Ad Apologeticam, Extra, De Simo-

nio, qui Lateranensi Concilii sub tono. III. Canon sexagesimus

sextus est. Ad Apologeticam Audientem (inquit) frequenter

Relatione personis, quod quidam Clerici pro Exequiis Mortuorum,

& Benedictionibus Nubentium, & similiis pecu- niam exigunt, & exorcent, & si foris cupidissimi non satisficiantur, impedita futili fraudulenter op-

ponunt: E contra vero quidam Laci landabiles confu-

stionibus in dñis erga Ecclesias. Ecclesias pœnitentia Fidelium introducunt;

ex ferme hereticis prævaricatis initio infringunt, sub praetexto canonice pœnitentia. Quapropter super hanc prævaricacionis fieri

prohibiuntur, & pœnitentia pœnitentia pœnitentia obseruantur: pœnitentia

libre conformatio Ecclesiastica Sacramenta: sed

per Episcopum loci utrivate cognita compescantur, qui malicio-

se nituntur landabiles confundendum immutare.

Idem confirmatur Synodus Linconensis an. 1404. Odo Pa-

riensis Episcopus in Synodo, & Synodus Rotomagensis an. 1581. celebra, cuius hæc verba sunt: Determinis in-

sper, ut Carthus contra heredes ex landabili confundendis

sepulturam agat, posquam sepulchrum Officia impenderit, &

leſſagia publica, & aſſulta exorbit, que ad solutioinem

via Iuris compellat, nisi pauperis obliteretur. Pauperis ex-

ceptionem sapienter, ac iuste Synodus addidit: quia Pauper-

res, quibus adeo rōnes fuerūt, ut proprii impen-

ſis humarū negarent, Parochi gratis, ac honeste sepeli-

tenentur, ut decretiv. Conc. Remensis an. 1583.

Concilium Mediolanense 1. Exequiarum, Sepulture, &

Aniversariorū cauſa nemisi quidquam pacifici, aut exi-

gere licet, neque etiam petere, vel quid alia committere,

quod simoniacis labis, aut forânei aurariae suspicionem ba-

beat. Pias ramas confundendis in his servari subemis-

et, ex parte Episcoporum curam suscipiantur.

Concilium Turenense anno 1583. cap. 14. Sedulo enven-

Episcopi, ut iura Rechorum Ecclesiastice debita, & ab

antiqua, & laudabili confundendis solvi solent, tam pro Se-

ptultrum, quam pro aliis etiam Officiis in suis Ecclesiis se-

ipsum esse.

lebrantibus, integre, & sine fraude presentantur, iuxta Re- giam Editum, ad trium Ordinum Regum Bleſſe congregato- rum supplicationem promulgatum.

REGULA XXIV.

Admonendi sunt Christiani, ut superflua Funerum pom- pam reficiant, Precibusque, & Eleemosynis: sibi patim- subveniri corant.

Ita statuit Synodus Carnotensis anno 1526. Monasteri Sa- cerdotio, Parochiali suos, eadem cauſa, & questione, qui ex s. Hieronymo in Questionib. Hebreis, ad cap. 23. Genesim periculis est; & ex can. In Ecclesi- aco, qui Conc. Tridentinæ decimus sextus est. In Ec- clesiastico Libro (inquit) scriptum est: Mortuo non prohi- bebas gratiam, sciem quoniam omnes morieris. Quid ser- terram vendis? Memento quoniam terra es, & in terram ibi... Recordare, quoniam non hominis est terra, sed Do- mini est terra, & qui habitant in ea. Si terram vendis, in- vasionis alienigenarum temerari. Gratiæ accepti a Deo gratis da pro eo. Quare interdum fit omnibus omniis Christia-

nis, terram mortuis vendere, & debitis sepulturem den- gare: nisi forte proximi, & amici defuncti propter nomen, & redemptionem anima viri gratis aliquod dare velint.

Nec confundito exacus, ut aliud pro sepulture Jure exactions exigatur, vel in nomine, quod in Ecclesia potius, quam in vita.

In Cœmterio, aut in Ecclesia loco honoriſtiorum qui sepeluntur, ut colligunt ex cap. Non Igitur Extra, De

ſemina, quod est Alexandri III. in Conc. Turenensi: Pro

sepulture quoque (inquit) nella cuiusquam preti exat-

tentetur, nec sub obscuro cuiusquam confundendis reatum fuimus qui tueris: quia diuturnitas temporis non dimittit peccata, sed angas. Et ex c. Cam in Ecclesia, ex Concil. Oecumenico Lateranensi 3. qui prohibetur, ne pro Sepul-

ture, & Exequiis Mortuorum aliquid exigatur, quicun- que confundendis non obstante. Patet autem plures ex hoc licet, quia legem mortis de longa inviolabilis confun- didis arbitrantur: non attendentes, quod tanto graviora sunt crimina, quanto diutius infelicem animam tenebantur alligatum.

Idem confirmatur ex cap. Abolenda, Extra, De Sepul-

ture, quod est Innocentii III.

Concilium Mediolanense 4. & s. Carolus in Instruc-

tione precesterit statum, ut pro crucibus, & que circa ca-

daver, aut canonicaphysa dispensentur, pro campanis item, lampadibus, alioquin praetextu, aut nominis praetexte ca-

pitate, exigatur, nec Capitulo, nec quicquam de Capitulo,

nec Rector, nec Sacrista, Cufos, alioquin Clericos quicun- que, nisi quid est, quod Fabrics, aut Sacristia, campana- rum nomine dare, placenterum Episcoporum esse consenserit,

idque est in eum ipsum cedat: at pro Crucibus nihil omnino

gauis etiam Fabrica, aut Sacristia nomine accipi licet.

Secunda pars Regulae, quod nimis laudabilis confu-

tudines servandæ sint, compellique possunt heredes confe-

reptum Officio ad iurium funebrium confundent solu-

tum, colligunt ex c. Ad Apologeticam, Extra, De Simo-

nio, qui Lateranensi Concilii sub tono. III. Canon sexagesimus

sextus est. Ad Apologeticam Audientem (inquit) frequenter

Relatione personis, quod quidam Clerici pro Exequiis Mortuorum,

& Benedictionibus Nubentium, & similiis pecu- niam exigunt, & exorcent, & si foris cupidissimi non satisficiantur, impedita futili fraudulenter op-

ponunt: E contra vero quidam Laci landabiles confu-

stionibus in dñis erga Ecclesias. Ecclesias pœnitentia Fidelium introducunt;

ex ferme hereticis prævaricatis initio infringunt, sub praetexto canonice pœnitentia. Quapropter super hanc prævaricacionis fieri

prohibiuntur, & pœnitentia pœnitentia pœnitentia obseruantur: pœnitentia

libre conformatio Ecclesiastica Sacramenta: sed

per Episcopum loci utrivate cognita compescantur, qui malicio-

se nituntur landabiles confundendum immutare.

Idem confirmatur Synodus Linconensis an. 1404. Odo Pa-

riensis Episcopus in Synodo, & Synodus Rotomagensis an. 1581. celebra, cuius hæc verba sunt: Determinis in-

sper, ut Carthus contra heredes ex landabili confundendis

sepulturam agat, posquam sepulchrum Officia impenderit, &

leſſagia publica, & aſſulta exorbit, que ad solutioinem

via Iuris compellat, nisi pauperis obliteretur. Pauperis ex-

ceptionem sapienter, ac iuste Synodus addidit: quia Pauper-

res, quibus adeo rōnes fuerūt, ut proprii impen-

ſis humarū negarent, Parochi gratis, ac honeste sepeli-

tenentur, ut decretiv. Conc. Remensis an. 1583.

Concilium Mediolanense 1. Exequiarum, Sepulture, &

Aniversariorū cauſa nemisi quidquam pacifici, aut exi-

gere licet, neque etiam petere, vel quid alia committere,

quod simoniacis labis, aut forânei aurariae suspicionem ba-

eat. Pias ramas confundendis in his servari subemis-

et, ex parte Episcoporum curam suscipiantur.

Concilium Turenense anno 1583. cap. 14. Sedulo enven-

Episcopi, ut iura Rechorum Ecclesiastice debita, & ab

antiqua, & laudabili confundendis solvi solent, tam pro Se-

ptultrum, quam pro aliis etiam Officiis in suis Ecclesiis se-

ipsum esse.

De Sacramento Ordinis.

& Aquisit. an. 1585. Cum vero habebantur, ita se gerant Concionatores, ut silentiam omnem fugiant, nec nisi ob veras, & compertis virtutes Defunctos laudent: auditores vero ad divinam inferiordam pro illis implorandem existent, qui indigent omnes quantumvis laudabilis vita. Eos enim ex consideratione mortis, & judicii ad peccato- ram lugam, & motu emendationem hortentur.

REGULA XXIX.

In Anniversariis gloriantis molesti esse non debent Eccle- siaſtici, Regulariſque Viri, nec diebus Dominicis, aut Festis sunt celebranda.

Hanc Regulan tradit. Conclitum Mediolanense 1. tit. de Funeribus: Caveant Parochi (inquit) & alii Ecclesiastici Rectori, ut quod plorate adducti suadere debent Mortuum solitum invenientem. Defunctis cum subvenient preceps, eleemosynas, jejunia, oblationes, & Missa Sacrificium.

Et Trid. Regulan tradit. Conclitum Mediolanense 1. tit. de Funeribus: Caveant Parochi (inquit) & alii Ecclesiastici Rectori, ut quod plorate adducti suadere debent Mortuum solitum invenientem. Defunctis cum subvenient preceps, eleemosynas, jejunia, oblationes, & Missa Sacrificium.

Et Trid. Regulan tradit. Conclitum Mediolanense 1. tit. de Funeribus: Caveant Parochi (inquit) & alii Ecclesiastici Rectori, ut quod plorate adducti suadere debent Mortuum solitum invenientem. Defunctis cum subvenient preceps, eleemosynas, jejunia, oblationes, & Missa Sacrificium.

Et Trid. Regulan tradit. Conclitum Mediolanense 1. tit. de Funeribus: Caveant Parochi (inquit) & alii Ecclesiastici Rectori, ut quod plorate adducti suadere debent Mortuum solitum invenientem. Defunctis cum subvenient preceps, eleemosynas, jejunia, oblationes, & Missa Sacrificium.

Et Trid. Regulan tradit. Conclitum Mediolanense 1. tit. de Funeribus: Caveant Parochi (inquit) & alii Ecclesiastici Rectori, ut quod plorate adducti suadere debent Mortuum solitum invenientem. Defunctis cum subvenient preceps, eleemosynas, jejunia, oblationes, & Missa Sacrificium.

Et Trid. Regulan tradit. Conclitum Mediolanense 1. tit. de Funeribus: Caveant Parochi (inquit) & alii Ecclesiastici Rectori, ut quod plorate adducti suadere debent Mortuum solitum invenientem. Defunctis cum subvenient preceps, eleemosynas, jejunia, oblationes, & Missa Sacrificium.

Et Trid. Regulan tradit. Conclitum Mediolanense 1. tit. de Funeribus: Caveant Parochi (inquit) & alii Ecclesiastici Rectori, ut quod plorate adducti suadere debent Mortuum solitum invenientem. Defunctis cum subvenient preceps, eleemosynas, jejunia, oblationes, & Missa Sacrificium.

Et Trid. Regulan tradit. Conclitum Mediolanense 1. tit. de Funeribus: Caveant Parochi (inquit) & alii Ecclesiastici Rectori, ut quod plorate adducti suadere debent Mortuum solitum invenientem. Defunctis cum subvenient preceps, eleemosynas, jejunia, oblationes, & Missa Sacrificium.

Et Trid. Regulan tradit. Conclitum Mediolanense 1. tit. de Funeribus: Caveant Parochi (inquit) & alii Ecclesiastici Rectori, ut quod plorate adducti suadere debent Mortuum solitum invenientem. Defunctis cum subvenient preceps, eleemosynas, jejunia, oblationes, & Missa Sacrificium.

Et Trid. Regulan tradit. Conclitum Mediolanense 1. tit. de Funeribus: Caveant Parochi (inquit) & alii Ecclesiastici Rectori, ut quod plorate adducti suadere debent Mortuum solitum invenientem. Defunctis cum subvenient preceps, eleemosynas, jejunia, oblationes, & Missa Sacrificium.

Et Trid. Regulan tradit. Conclitum Mediolanense 1. tit. de Funeribus: Caveant Parochi (inquit) & alii Ecclesiastici Rectori, ut quod plorate adducti suadere debent Mortuum solitum invenientem. Defunctis cum subvenient preceps, eleemosynas, jejunia, oblationes, & Missa Sacrificium.

Et Trid. Regulan tradit. Conclitum Mediolanense 1. tit. de Funeribus: Caveant Parochi (inquit) & alii Ecclesiastici Rectori, ut quod plorate adducti suadere debent Mortuum solitum invenientem. Defunctis cum subvenient preceps, eleemosynas, jejunia, oblationes, & Missa Sacrificium.

Et Trid. Regulan tradit. Conclitum Mediolanense 1. tit. de Funeribus: Caveant Parochi (inquit) & alii Ecclesiastici Rectori, ut quod plorate adducti suadere debent Mortuum solitum invenientem. Defunctis cum subvenient preceps, eleemosynas, jejunia, oblationes, & Missa Sacrificium.

Et Trid. Regulan tradit. Conclitum Mediolanense 1. tit. de Funeribus: Caveant Parochi (inquit) & alii Ecclesiastici Rectori, ut quod plorate adducti suadere debent Mortuum solitum invenientem. Defunctis cum subvenient preceps, eleemosynas, jejunia, oblationes, & Missa Sacrificium.

Et Trid. Regulan tradit. Conclitum Mediolanense 1. tit. de Funeribus: Caveant Parochi (inquit) & alii Ecclesiastici Rectori, ut quod

mento. Nam illud, inquit, quod quidam eorum veritate convulsi dicere coepit, Baptismum quidem non amittere, qui recedit ab Ecclesia, sed ius tamen dandi amittere, multis modis appare frusta. Et inaniter dicit. Primo, quia nulla ostenditur causa, cur ille, qui ipsum Baptismum amittere non potest, ius dandi potest amittere. Utrumque enim Sacramentum eius & quodam confutatione uramque homini datur, illud cum baptizatur, quod cum ordinatur: ideoque in Catholicis utrumque non licet iterari. Nam si quando ex ipsa parte venientes eis Propofel pro bono pacis correto Schismatis eremus suscepti sunt, & si uolum est ipsorum esse, ut eadem Officiorum, quae gererentur, non sive rursum ordinari: sed sicut Baptismum in eis, ita Ordinatio manit integrata: quia in precisione fuerit ultimum, quod uniuscuius pars correpta est: non in Sacramentis, que, ubiqueque sunt, ipsa sunt. Et cum expedit hoc iudicatur Ecclesia, ut Propositi eorum venientes ad Catholicam Societatem honores sunt ibi non admittuntur: non sicut enim ipsa Ordinationis Sacramenta derubantur, sed manifeste super eos, idque non eis in Populo manus imponitur, ne non homini, sed ipsi Sacramento sit iniuria. Et paulo post: Si enim utrumque Sacramentum est, quod non dubitat: cur illud non amittere, & illud amittere? Neutri Sacramento iniuria facienda est. Ex quibus periculum est, Ordinatio non minus proprie Sacramentum esse, quam Baptismum: & ex re dubitate neminem S. Ang. eccl. adeoque illud ex Traditione acceptum.

Ordinatio verius sacramentum.

Leo Epif. 11. alias 81. Sacramentum Ordinationis Sacramentum vocat. Nam prae autoritate consuetudinis (inquit) quam ex Apostolica novissime venire Doctrina, etiam Sacra Scriptura manifestat, quod cum Apostoli Paulum, & Barnabam ex praecapo Spiritu Sancti ad Evangelium Gentibus misserent predicationem, ieiunantes & orantes impetravisse manus, ut intelligamus quanto, & dantum, & accepientium devotione curandum sit, ne tanto Bonitatem

Sacramentum negligenter videatur implerum. Et ideo pie, & laudabiliter Apostolica morem gessiri laudamus, & banis ordinandorum Sacramentum formam per Ecclesias, quibus Dominus praefite to voluit, etiam ipse servariorum: ut his, qui consecrandi sunt, nuncquam Benedicimus nisi in die Resurrectionis Domini memoria resolutur. Et Epif. 1. alias 87. de sacra Ordinationibus loquens: Quis ergo, inquit, distingue andeat, quod in tanti Sacramenti perpetuator iniuria?

Denique Eugenius IV. in Decreto pro Instructione Attenuorum, Ordinatio Sacramentum esse docet, inquit effidit enim illud Augmentum gratia, ut possit quis esse idoneum Minister. Et Conc. Trid. 23. cap. 3. Cum Scriptura, inquit, testimonio, Apostolica Traditione, & Patrum unanimi confusa perspicuum sit, per sacram Ordinationem, que verbis, & signis exterioribus perficiunt, gratiam conferri, dubitate nemo debet, Ordinatio est vere, & proprio nomine ex saepem Santa Ecclesia Sacramentum,

Et can. 3. Si quis dixerit, Ordinatio, sive sacramentum non esse vere, & proprium Sacramentum, a Christo Domino institutum, vel effigientum quiddam humanum, exigitur a viris rectum Ecclesiasticarum imperitis; aut eis tantum Ritu quendam eligendi Ministros verbi Dei, & Sacramentorum: Anathema sit.

ARTICULUS II.

Quot sunt Ordines.

CUM divinam sit Sacrorum Ministerium, consentaneum fuit, quo dignus, & majori cum veneratione exercitari posset, ut in Ecclesia ordinans dispositiones plures, & diversi essent Ministriorum Ordines, qui Sacrorum ex Officio deforcent, ita distribuunt, ut quisam Clericis Tonfura insignis essent, per minoris ad maiores ascendere (inquit Tridentina Synodus. Sess. 23, cap. 2). Prout videtur est Spiritus Sancto septimis gratiae largitor omnes Ordines ad Corpus Christi verum, idest, ad Eucharistie Sacrificium directe destinatos septuaginta numero concludere, quorum tres Majores, & peculia ratione Sacri discutuntur: quatuor Minores, tamet & hi generali quadam ratione Sacri dicti poluntur. Majores sunt Sacerdotium, Diaconatus, & Subdiaconatus: Minores, Ostiarius, Lectoratus, Exorcistatus, & Acolytatus. Ad septuaginta numerum Ordinum, qui ad verum Christi Corpus referuntur, addere licet octauum Ordinem his omnibus eminentiorum, nempe Episcopatum, qui ad Corpus Christi mythicum; feliciter Ecclesiam regendant, ac ipso Christi institutus est, Hic apellet, & consummatio Sacerdotii, huncque verum Ordinem a Presbyteratu diffinimus esse docentes; & propagant Doctissimi Theologi. Ad hanc dignitatem per inferiorum Ordinum gradus pervenient. Equum enim esse videtur, quod in gubernatore navis obseruantur, ut id multo diligenter obseruantur in ecclesia maris gubernanda. Si enī illa non statim aliqui gubernacula creduntur, sed primum adhibetur ad remos, posset in prorsus deducitur, inde palliam ad ulteriora procedit, ut ubi multum gerum maritimum experientiam consecutus est, tandem

ad gubernacula admoveretur: sicut etiam in rebus bellicis, Militia primum officio fungitur aliquis, posset sic Decurio, deinde Centurio, & posteaque Ordines duxit aliquando, tandem si iudicetur idoneus, Dux, & Imperator. Militum designatur: ita hec operae in Ecclesia, ut ne quis ad summum gradum subito profiliat, verum in Minoribus aliquando se exerceat, ac pedetentum ad Maiores progrediar. Quod ita factum est a S. Cornelio narrat S. Cyprianus Ep. 52. Num, quod Cornelium carissimum nostrum Deo, & Christo, & Ecclesia ejus, non Confaderibus cunctis laudabilis predicatione commendat, non ipse ad Episcopatum subito proventus sed per omnia Ecclesiastica Officia promovit, & in divinis Administrationibus Dominum sibi promovit, ad Sacrae sublimis fabrificationem cuiuslibet Religionis gradibus ascendit. Ita quoque de Nepotiano S. Hieron. Epist. 3. ad Clericos, & per solitas gradus Presbytery ordinatur. Hos omnes Ordines precepsit Tonfura Clericis, que & prima Tonfura dicitur, quae est Ceremonia farras, que homines in Clerum allegantur,

ARTICULUS III.

De prima Tonfura.

Prima Tonfura non est Ordinem, certum est, cum prima Tonfura Christi non sit instituta, sed ab Ecclesia, nec spiritualiter, sed materialiter conferat ad Ministerium aliquod fidelitatem. dum, cum obeyendum, evanq. Tridentina Synodus ad Ordinibus distinxerit: sed est preparata ad Ordines accipientes, meraque ad cultum divinum deputato. Ut enim homines ad Baptismum Exorcismis, ad Matrimonium Sponsalium missericorditer predicantur, ieiunantes & orantes impetravisse manus, ut intelligamus quanto, & dantum, & accepientium devotione curandum sit, ne tanto Bonitatem

(inquit Concilii Trid. Catechismus.)

Tunc primus est imponit Clerici nomen, quod tamen Sacris omnibus hominibus commune est, etiam Presbyteris, & Episcopis, & quod imprimis pertinent Canonem Clericorum Sacramentum formam per Ecclesias, quibus Dominus praefite to voluit, etiam ipse servariorum: ut his, qui consecrandi sunt, nuncquam Benedicimus nisi in die Resurrectionis Domini memoria resolutur. Et Epif. 1. alias 87. de sacra Ordinationibus loquens: Quis ergo, inquit, distingue andeat, quod in tanti Sacramenti perpetuator iniuria?

Denique Eugenius IV. in Decreto pro Instructione Attenuorum, Ordinatio Sacramentum esse docet, inquit effidit enim illud Augmentum gratia, ut possit quis esse idoneum Minister. Et Conc. Trid. 23. cap. 3. Cum Scriptura, inquit, testimonio, Apostolica Traditione, & Patrum unanimi confusa perspicuum sit, per sacram Ordinationem, que verbis, & signis exterioribus perficiunt, gratiam conferri, dubitate nemo debet, Ordinatio est vere, & proprio nomine ex saepem Santa Ecclesia Sacramentum,

Et can. 3. Si quis dixerit, Ordinatio, sive sacramentum non esse vere, & proprium Sacramentum, a Christo Domino institutum, vel effigientum quiddam humanum, exigitur a viris rectum Ecclesiasticarum imperitis; aut eis tantum Ritu quendam eligendi Ministros verbi Dei, & Sacramentorum: Anathema sit.

ARTICULUS II.

Quot sunt Ordines.

Plures Ordines.

Cum divinam sit Sacrorum Ministerium, consentaneum fuit, quo dignus, & majori cum veneratione exercitari posset, ut in Ecclesia ordinans dispositiones plures, & diversi essent Ministriorum Ordines, qui Sacrorum ex Officio deforcent, ita distribuunt, ut quisam Clericis Tonfura insignis essent, per minoris ad maiores ascendere (inquit Tridentina Synodus. Sess. 23, cap. 2). Prout videtur est Spiritus Sancto septimis gratiae largitor omnes Ordines ad Corpus Christi verum, idest, ad Eucharistie Sacrificium directe destinatos septuaginta numero concludere, quorum tres Majores, & peculia ratione Sacri discutuntur: quatuor Minores, tamet & hi generali quadam ratione Sacri dicti poluntur. Majores sunt Sacerdotium, Diaconatus, & Subdiaconatus: Minores, Ostiarius, Lectoratus, Exorcistatus, & Acolytatus. Ad septuaginta numerum Ordinum, qui ad verum Christi Corpus referuntur, addere licet octauum Ordinem his omnibus eminentiorum, nempe Episcopatum, qui ad Corpus Christi mythicum; feliciter Ecclesiam regendant, ac ipso Christi institutus est, Hic apellet, & consummatio Sacerdotii, huncque verum Ordinem a Presbyteratu diffinimus esse docentes; & propagant Doctissimi Theologi. Ad hanc dignitatem per inferiorum Ordinum gradus pervenient. Equum enim esse videtur, quod in gubernatore navis obseruantur, ut id multo diligenter obseruantur in ecclesia maris gubernanda. Si enī illa non statim aliqui gubernacula creduntur, sed primum ad remos, posset in prorsus deducitur, inde palliam ad ulteriora procedit, ut ubi multum gerum maritimum experientiam consecutus est, tandem

Quid significat Tonfura initiantur, qui hoc dicere potuerunt, bona terrena possederunt: et Clericis, & vere dicere possent. Dominus pars hereditatis mea, & nihilominus bona temporalia possidere, modo cor iis non apponit, ut idem Psalmista monet: immo, ut superioris dictum est, omnibus Christianis communione est, ut Dominum parvum habeant, sed excellenter modo id competit iis, qui Sacris Officiis, & Ministeriis confrateruntur: non quo facultates suas relinquunt tenentur, sed animum a terrenis rebus, & curis avocare, secundum illud Apostoli 2. ad Tim. 2. Nemo militans Deo implicatus se negoti secularibus. Hinc s. Th. in 4. Sentent. 2. q. 9. art. 1. q. 3. ait: Clerici in hoc, quod Coronam accipiant, non renuntiant patrimonio, neque aliter habent. Hinc pro Clericis initiantur Deum orat Episcopus: Ut daret eis Spiritus Sanctorum, qui habuit Religiosis in eis perpetuum confortet, & a Mundi impedimentois, ac facilius defensoris corda eorum defendat: ut sicut immunitur in virtutis, ita delectaverit eis viri: tribuas incrementa, & ab omni castitate spirituali, & humana oculis eorum aperiat, & lumen eiernae gratia concedat; Num. 35. Quin & Barnabas Levitas agrum habuisse legitur, cujus pretium ad pedes Apostolorum deposita. Art. 4. Propterea Clericos a patre suo agram emitt. Ier. 22. & cap. 12. hereditatem fe habuisse teletur. Iudeus Machabaeus, & fratres ejus Levitas, cum Principiis Populi, bellique Duces essent, bona temporalia prouidibus habuerunt. Quod ergo Lex Num. 18. Levitas quidam possiderat, id est de parte Terrae promulgata, ac separata a reliquo Tribus intelligentem est, ut Scriptura manifeste significat. Vnde enim Dominus Levitas omnibus Tribus permixtos habuit, ut eorum opera, ac ministerio verus Dei cultus apud omnes conservaretur. Se autem eis partem, & hereditatem Levitarum Dominus ait, quod oblationes omnes Deo facta in eorum usum considerentur.

Quod autem Levitas Clericorum nostrorum typi fuerint, egregie confirmas. Cyprianus Ep. 66. Scriptum est (inquit) Nemo militans Deo obligatus semelit facularibus, ut possit placere; eis probavit. Quod cum de omnibus dictum sit, quanto magis Clerici molitus, & laetus, & facularibus obligati non debent, qui spiritualibus occupati, ab Ecclesia recedere, & ad terrenos, & facularies actus vacare non possunt. Cuper Ordinantis, & Religionis formam Levitas prius in Legem tenerunt, ut cum Terram desiderent, & possessoribus perirent undein Tribus, Levitas Tribus, qui Templo, & Altari, & Ministeriis divinis vacabat, nihil de illa divisione perecerit, sed alii terram colentibus, illa tantum Deum coleret, & ad eum, arque aliumnum ab undecim Tribus desfruicibus, qui in eisdem habentur, decimas perecerit. Quod tumfumur de auctoritate, & distinctione divina, ut operacionis divinae inserviant, in mallo re vocarentur, ne cogitare, aut agere facularia exigerent. Quae nam ratio, & forma in Clericorum, ut in Ecclesia Domini Ordinatione Clerici promoventur, in mallo ab administratione divina avocentur, nec molitus, & negotiis secularibus alligentur, sed in honore Sportulantes fratrum, tamquam decimas ex fratibus accipientes, ab Altari, & Sacrificio non recedant; sed die, ac nocte eis libens rent, & spiritualibus inferuant.

Is porro, qui Clerici Militia adferuntur, tenduntur Capilli ad Corona speciem: quem Ritus S. Petri induxit, & negavit in memoriam coronae, quae ex spinis contexta, Salvatoris nostri capitlum fuit imposita: ut, non impia ad Clerici ignoriam, & crux acutum excoquatur, & Apoliti ad decus, & gloriam uterentur: similes signficantur, curasne esse a Ministris Ecclesie, ut omnibus in rebus Christi Domini nostri speciem, & figuram gerant. Hanc rationem Trid. Concilii Catechismus afferit, quam tradidit Godfridus Abbas apud Bedam Venerabilem, Lib. 5. Historia Ecclesiastica Gentis Anglicorum, c. 12. Negre vero (inquit) ob id tantum in Coronam attendunt, quod Petrus in artus suis sed quia Petrus in memoriam Domini eis paffionis in artus suis est, idcirco & nos, qui per eam paffionem salvati deformentur, ipsius Paffionis signum cum illa in veritate, summa videlicet corporis nostri parte, gestamus. Ad exemplum S. Petri Coronam Clericalem pariter referunt Ordo Romanus, Amalarus Lib. 4. De Ecclesiastice Officiis, c. 39. Greg. Thoroensis Lib. 1. De Gloria Martirum, c. 8. & Rabanus Mauri Lib. 1. De Instituitione Clericorum, c. 3.

Nonnulli afferunt, hac nota Regiam Dignitatem declarari, qui illa maxime, qui in formam Domini vocati sunt, videant convenire. Quod enim Apostolorum Principes fidei Populo tribuit, Post illis genus electum, regale Sacerdotium, genit. sancti, peculia quidam, & magis propria ratione, ad Ecclesiasticos Ministros pertinet (inquit Concil. Trid. Catechismus.) Quae ratio ex S. Iohannes Hispalensis Lib. 2. De Ecclesiastice Officiis, c. 4. summa est.

Alli vita perfectioris professionem a Clericis suscepimus, circuli figura, quae omnium perfectissima est, significari existimat, ut Autor Libri, qui Gemma Animæ inhibetur, cap. 195. Rotunditas, qui remanet crinum (inquit) est ab Alex. Thuel. Tom. I.

De Sacramento Ordinis.

409

oratus virtutum. Capilli vero in circulum coequantur, quia omnes virtutes in caritatis concordia consummantur. Corona Clericis figuram explicit Concil. Toletanum 4. Can. 40. Omnes Clerici, inquit, deinceps superius capite rotato, inferius felum circule coronam relinquant.

Alii denique hoc ligno exterritorum rerum contemptum, animumque ab omnibus curis vacuissimum declarari putant; quod capilli supervacuum quiddam in corpore tondeantur. Visitatori reelectione hoc Ritu significari doceat. Iohannes Lib. 2. De Officio Ecclesiastico, cap. 4. Quia felicitate Deo facili homines praeter ceteris omnibus Explorare debent veterem hominem cum aliis suis. Hinc s. Th. in 4. Sentent. 2. q. 9. art. 1. q. 3. ait: Clerici in hoc, quod Coronam accipiant, non renuntiant patrimonio, neque aliter habent. Hinc pro Clericis initiantur Deum orat Episcopus: Ut daret eis Spiritus Sanctorum, qui habuit Religiosis in eis perpetuum confortet, & a Mundi impedimentois, ac facilius defensoris corda eorum defendat: ut sicut immunitur in virtutis, ita delectaverit eis viri: tribuas incrementa, & ab omni castitate spirituali, & humana oculis eorum aperiat, & lumen eiernae gratia concedat; Num. 35. Qui a Clericis applicantur, & sicut in Divinis Ministeriis, & sicut in Ecclesiastice Officiis, & Ceremonia farras, qui habuit Religiosis in eis perpetuum confortet, & a Mundi impedimentois, ac facilius defensoris corda eorum defendat: ut sicut immunitur in virtutis, ita delectaverit eis viri: tribuas incrementa, & ab omni castitate spirituali, & humana oculis eorum aperiat, & lumen eiernae gratia concedat; Quod autem Levitas Clericorum nostrorum typi fuerint, eis significatur ipsos Clericis habitus servitvus, & ignominia deposita, & servitvus Religionis huius aliumptum, novos homines esse operare; morum enim candorem, vita integritatem defingat. Unde ipsos inducet Episcopus ita precavet: Inducat Domini nomen hominem, qui secundum Deum crevit in justitia, & sanctitate veritatis.

Qui Tonfura Clericorum initiantur, Beneficiorum Ecclesie, siu corporis redduntur, do foro Ecclesia sunt, & Clericorum Privilegia fortiora, ut declarat Episcopus: sic ipsos allocutus ex Romani Pontificis praescripto: Hoc de foro Ecclesia facti es, & Privilegia Clericis fortiori officia possidentur undein Tribus, Levitas Tribus, qui Templo, & Altari, & Ministeriis divinis vacabat, nihil de illa divisione perecerit, sed alii terram colentibus, illa tantum Deum coleret, & ad eum, arque alterius numeri, qui in eisdem Tribus desfruicibus, qui in eisdem habentur, decimas perecerit. Quod tumfumur de auctoritate, & distinctione divina, ut operacionis divinae inserviant, in mallo re vocarentur, ne cogitare, aut agere facularia exigerent. Quae nam ratio, & forma in Clericorum, ut in Ecclesia Domini Ordinatione Clerici promoventur, in mallo ab administratione divina avocentur, nec molitus, & negotiis secularibus alligentur, sed in honore Sportulantes fratrum, tamquam decimas ex fratibus accipientes, ab Altari, & Sacrificio non recedant; sed die, ac nocte eis libens rent, & spiritualibus inferuant.

Ministrorum aliquantum eis, & ab Apostolis, Ministrorum Ordinantis antiquissimos esse, & ab Apostolis, Ministrorum Ordinantis antiques. Scriptum Patrum primi, & secundi Seculi nihil de his constat. Sed cum S. Th. in 4. Sent. 2. q. 9. art. 1. q. 2. ad dicendum, quod in primis Ecclesiis propriae paucissim Ministrorum omnia inferiora Ministeria Diaconis committebantur; ut patet per Dionysium 3. cap. Ecclesiastica Hierarchia, ubi dicit: Ministrorum alii stant ad portas Templi clausas, alii aliud quod proprii Ordini operantur; alii cum Sacerdotibus proponunt super Altare faciem Panem, & beneficium Calicem. Nihilominus erant omnes predicti Presbiteri, sed implicite in una Diaconi Portante. Sed postea amplius presbiteri cultus divinus, & Ecclesia, quod implicite habebant in uno Ordine, explicite tradidit in diversis. Contingit nimis Ministeria, quod homines solerit, qui dum tenuerunt patrimonium habent, uno seruo contenti sunt, qui solus omnino administrat: si vero redditus augeantur, fervorū etiam augstor numerus; coque magis crescat familiā, quo illi locupletiores, & spectabiles erudiant. Sic Ecclesiastica Prædicationis initio parvula adhuc, & latians Ecclesia paucis indigit Ecclesiasticorum functionum Ministeriis. Crescere autem Fidelium multitudine, & aucta Ecclesia Facultatibus ex Christianorum oblationibus, cum soli Diaconi omnia exequi ministeri non possent, diversa Officia diversi perficiuntur: sive ex quo factum est, ut splendidiior, & augustiori apparatu Ecclesiasticorum functionem cermonem pergerentur.

Ex minoribus Ordinibus unum tantum agnoscunt Graeci, nempe Lectorum, ceteros prætermittunt, ut ex eorum Euchologis ante annos octingentes scriptis, ex antiquis Canonibus Conciliorum in Oriente celebratorum, & exemplis, ac monumentis Graecorum Antiquitatis sanctitate illustrum probat Jo. Morinus p. 3. De Sacris Ordinationibus, Exercitatio 14, cui subscrit Cardinalis Bona Lib. 1. Rerum Liturgicarum, c. 35. Ministeria tamen quatuor Minoribus Ordinibus a Latinis tributes in Liturgia, & Officiis suis Ecclesiasticis non emerunt Graci, sed ea partim Le-

terti.

Le-

Le-

Le-

Le-

Le-

Le-

Le-

Le-

Le-

Lectori, partim Subdiacono divisorantur. In Ecclesia autem Occidentali distinctam singulorum Ordinum Minorum mentionem faciunt certissima Sacra Antiquitas. Monumenta. Nam S. Cornelius Pontifex, & Martyr Epistola ad Fabium Anthonem, apud Eusebium Lib. 6. Historia Ecclesiastica, c. 43. scribit suo tempore in Ecclesia Romana fuisse Presbyteros quatuor, & quadrangulum septem Diaconos, videlicet Subdiaconos, Acolythus duos, & quadrangula, Exorcistas, & Lectores, cum Officiis, quinquevigesim duos. Lectorum meminit Terullianus Lib. De Prescriptionibus Hereticorum, c. 41. Ordinationes (inquit) eorum severas, leves, inconstantes... Itaque alius hodie Episcopus, et alius diaconus, qui cras Lettor: hodie Presbyter: qui cras Lector: Minores Ordines.

Sed & S. Cyprianus Ep. 24. Lectorum Satrum se confundit, quod significat: Ep. 23. Aurelianus Confessorum Lectorum a ordinariis denuntiat. Mercedeatur (inquit) talis Clerica. Ordinationis alterius gradus, & incrementa majora, non de anni suis, sed de moris estimandis; sed interimplauit, ut ab officio lettorum incipiat. Quia & nihil magis congruit voci, que Dominum gloriae predicatione confessus, quam celebrantis divinitatis letacionis personare; post verba sublimia, que Christi Martyrium prelucens sunt, Evangelium Christi legere, unde Martyses sunt: ad pulpitum post cathedram venire... Hunc agitur a me & Collegi, quapropter adorant, Ordinationis scilicet, quod nos feci, & libenter ampliari, & opere tales in Ecclesia nostra quinquaginta ordinari. Et Ep. 34. Colorum Confessio nominis Christi insignem, pariter ordinatum Lectorum scribit. Nihil est (inquit) in quo magis Confessor fratribus proficit, quam ut dum Evangelicas letitiae eis audirent, Lectoris fidem quisquis audiret, imitaretur. Jungendus ipse Lector, cum quo & divini honoris Societate conjunctus est... Hoc Lectorum interius constitutis sciat, quia sporebat exercitum super candelabrum ponit, unde omnibus luceat, & gloriosus vultus in loco actius constitutus, ubi ab omni populo circumstante compelli incitamentum gloriae videntibus probans. Ceterum Presbyteri honorem designasse nos illi jam sciat. Acolythorum etiam meminit Ep. 42. 55. & 78. Exorcistas nominat Ep. 76. Quid bedie (inquit) etiam goritur: ut per Exorcistas vere humana, & potestate divina flagellentur, & curarur, & torquatur Diabolus. Apostolicum Constitutionum Author Lib. 8. cap. 26. Exorcistam ordinari negat, qua Hoc Manus spontaneo Dei erga homines benevolentia, & gratia est, qui illud nimis magnificat, cui uult. Hinc gratiam initio Ecclesia Fidelibus plerique datum certum est, ut in Christi nomine demonia ejercent; sed haec potestate substraet Ecclesia S. Spiritus auctori Ordinem constituit, quia demum ex Officio expellere. Concilium Antiochenum can. 10. facultatem tribuit Chorpiscopis ordinandi Exorcistos. S. Marcellinus a S. Hilario Pictaviensis Episcopo Exorcistam ordinatum testatur Severus Sulpitius in eis Vita. Intellexit ut alterius ingenii (inquit) hoc eum modo posse constituting, sed si Officio imponeat, in quo quidam locus injuria videatur. Itaque Exorcistam cum eis praecepit. Quam illi Ordinationem ut defixa est tunc humiliorum videatur, non repudiat. Ordo igitur Exorcistarum ab aliis distinctus erat, & inter humiliores, seu Minores habebatur, adeo ut injuria tribui posse videbatur, quod vir aliquis extimus ad illum affligeretur. S. Felicem primo Lectorum, deinde Exorcistarum ordinatum suffit, testatur S. Paulinus in eis Natali. primi Lettor servirunt in annis.

Inde gradum capi, cui minus voce fidei
Adiuvare Malos, & sacris pellere verbis,

Lectores, Acolythes, Exorcistas recente S. Irenaeus Epist. 1. & Zosimus Epist. 1. Ostiarios, Lectors, Acolythes Gallois i. Epist. 6. Singulis illis Ordines recente Cen. Carthag. 4, cui s. Ang. interfuit; Psalmista, seu Cantores addit; sed merum Officium, non Ordinem esse perficie significat; unde cum ceterorum Ordinum Ministrorum effe doceat Episcopum, Cantores a Presbytero constituti posse declarat can. 10. Psalmista (inquit) id est, Cantor potest absque scientiam Episcopi, sola iustitia Presbyteri, Officium suscipere cantandi, dicente sibi Presbytero: Vide, ut quod ore canas, corde credas; & quod corda credas, operibus comprobis. Hinc s. Th. in 4. Sentent. dist. 24. qu. 1. art. 1. q. 2. ad 2. Tota inquit, plenitudo hujus Sacramentum est in uno Ordine, scilicet Sacerdotio: sed in aliis est quodam participatio Ordinis. Itaque ennes Ordines est unum Sacramentum.

Atque haec de Minoribus Ordinibus generante sufficiunt nunc de singulis speciatim agendum.

S. I. De Ostiariis.

Iste minores Ordines primus occurrit Ostiarii Ordo, cuius materia est Clavum Ecclesie traditio ab Episcopis; forma; sic age, quasi redditurus Deo rationem pro his verbis, quia his Clavis rediuntur. Id constat ex Concath. 4. can. 9. & ex Pontifici Romano.

Ostiariorum manus est Templi claves, & januam custo, ostiariorum dire, & ad Templi arcere Infideles, & excommunicatos. Ad Sanctum etiam Missa Sacrificium adfert, euaturi, ne quis proprius, quam per eum, ad sacram Aram accederet. & Sacerdotem rem divinam facientes interpellaret. Illis enim convenit ex Officio pulsare campanas. Unde benedictionem divinam illis adprecebat Episcopus. Ut sit eis fideli sima cura in domo Dei ducat, ac nobis, ad distinctionem ceterorum horum, ad iuramentum nomis Domini. Quasobrem Archidiaconus ducit illos ad officium Ecclesie, illudque speire, & claudere iubet, funemque campana tradit, quae potefatis jam collata executio est, & veluti missio in possessionem ejus. Ipsis etiam olim incumbebat Librum aperire Episcopo, verbum Dei predicatori. Studere autem debent, ut sicut materialibus clavibus Ecclesie viiblemente aperiant, & claudant s. sic & inviblemente. Fideles erudiant Scripturam publica lecture. Exorcistis Energumenos a Deo nomen potefatis liberant, ut Eucharistie participes esse possint.

Minores Ordines vere, & proprie Sacraentum esse; ne-

De Sacramento Ordinis.

483

plent; quemadmodum ipsos admoneat Episcopus ex Pontificis Romani prescripto.

Magnam autem in veteri Ecclesia fuisse hujus Ordinis dignitatem, ex eo intelligitur, quod his temporibus servari animadvertissemus. Nam Thesaurarii Officium, qui erat idem, ac Sacerdoti. Casus, quod ad Ostiarios pertinebat, inter honestiores Ecclesia functiones etiam nunc habetur; (inquit Concilii Trid. Catechismus.)

S. II. De Lectoribus.

Munus Le-

Secdus inter minores Ordines est Lectoris gradus, cuius Munus est, Veteris, & Novi Testamenti Libros clara voce, & distincte in Ecclesia recitare, praesertim vero eos, qui inter nocturnam Psalmidianam legi solent. In veteri Ecclesia, Episcopo Concionem ad Populam habitu, stabat Lector toti Populo conspicuus, & de Pulpito legebat prescriptum ab Episcopo Evangelii, vel alterius Libri Sacri partem, quam deinde Episcopus Christiana Plebi exponebat. Id ex antiquiori Parcum Sermonibus compertum est, maxime ex Enarr. S. Ang. in PL 13. Lectorum quoque partes erant prima Christiana Religionis rudimenta Fidelibus tradere, ut observas Concil. Tid. Catechismus: Panem eum, & omnes fructus novos benedicere, ut admet Episcopis ipsorum Officia explicans ex Romani Pontificis prescripto: quoniam hodie benedictiones illae a Soli Presbyteri peraguntur. Lectores longe pluribus Officiis funguntur apud Graecos. Epistolam in Misericordia legunt, quod soli Subdiaconi in Ecclesia Latina conveniunt: Lampades, & cereos Altaris accendunt: Oblationes, vinum, & aquam Sacerdoti celebranti deferunt: prauum Sanctis Mysteriis lumina ferentes in magno (ut vocant) introitu: singula quæque in Ecclesia preparant, ornantque, &c.

Lectoratus materia, & lecturas est. Forma, Accipit, & eis verbis Dei relator, Ecclesia La- tina, si filiator, & ut ille imploraverit Officium, patet cum illis, qui verbum dei bene administraverunt ab initio.

Orat Episcopus, ut Deus super eos benedictionem suam clementer elundat, Quatenus dignissime legantur, que in Ecclesia Dei legenda sunt, & eadem operibus impluantur. Ipsos admovent, ut verba Dei, videlicet lectiones sacras distincte, & aperte ad intelligentiam, & adificationem Fidei, absque omni mendacia falsitatis profesarunt: ut quod ore legendum, corde credant, atque opere compleant, quatenus audiatores suos verbis pariter, & exemplo docere possint. Ideo, dum legunt, in alto Ecclesia loqui cantant, ut ab omnibus videantur, figurantes positione corporis, se in alto virtutem gradu deesse conveantur: Quatenus cantus, a quibus audiuntur, & videntur, exaltatis vita formam prebeat.

In Ecclesia Graeca, Ordinationis huius materia manus impositio, forma oratio manum impositiōnē adjuncta, usus confitit: ex Euchologio, & ex Concilii 7. Generali can-

to, cuius sunt verba: Lector autem Munus impositiōnē licet in proprio Monasterio, etiam soli unicunque Abbatii facere.... Similiter ex antiquis confusione Choristers, Episcopi permisus eoperit per manus impositiōnē Lector creare. Constitutiones Apostoli adscripte Lib. 8. nihil aliud referunt in Ordinatione Lectoris, quam Orationem, & manus impositiōnē.

Pueros, olim, modo legendi periti essent, in hoc gradu confititos, discimus ex S. Ang. Lib. 1. De Consensu Evangelistarum, cap. 10.

S. III. De Exorcistis.

Oordinis T-
xorcistarum
materia &
forma.

Tertius est Ordo Exorcistarum, quibus potestas data est nomine Domini invocandi in eos, qui ab immundis spiritibus obdidentur. Hujus Ordinis materia est traditio Libri Exorcistarum, ut docent. Concil. Cartag. 4. can. 7. Ordo Romanus, Ritualis edita a Moriso p. 2. De Sacris Ordinationibus, Missalis Francorum editam a Domino Jo. Malibentio, S. Isidorus Hispalensis Lib. 2. De Divinis Officiis, cap. 13. Rabonis lib. 1. De Infractis Clericorum, cap. 10. Amalarius lib. 2. cap. 9. Ius Canonorum Sermones De Excellentia Ordinum. Hinc materialis dilatata Pontificale Romanum: permixta enim loco libri Exorcistarum, Pontificale, aut Missalis traditionem. Forma sunt verba in Conca, Cartaginensi 4. in Ritualibus antiquis, & Romano Pontificale prescripta. Accipit, & commendam memoriae, & habe potestam impendi manus super Energumenos, sive Baptizatos, sive Catechumenos. Enunciatur in plurali, Accipit, &c. cum plures simul traditum Librum dexteris manu tangunt. Deum orat Episcopo, ut Familios suos in Officium Exorcistarum benedicere dignetur: ut per impositionem manum, & oris officium potestam, & imperium habent Spiritus immundos coercendi. Ur probables sine Medicis Ecclesia gratia curationem, videnturque exhortari.

Exorcistarum officium est ejicere demones, & dicere Populo, Ut qui non communicatis, dat locum & aquam in Ministerio fundere, ut habet Pontificale Romanum.

Quis vita sanctiorum, & morum integratior debeat effugere, ipsos admonet Episcopus his veris, ex ejusdem Natal. Alex. Theol. Tom. I.

Pontificis prescripto: Stude, ut sicut a corporibus aliorum Damones expellitis, ita a mentibus vestris omnem imunditiam, & nequam ejus in vestiis ne illis secundum, quas ab aliis, velro Ministerio effugatis. Dicite per officium vestrum vitis imperare; ne in moribus vestris aliiquid sui juris loemicus valeat vividare. Tunc enim recte in aliis Damones imperabitis: cum prius ut vobis multitudinem eorum nequam superabitis.

Quod spectat hujus Ordinis functionem, optimum intendam fore illam non a Presbyteris, multo minus ab Episcopis, sed ab Exorcitis junioribus, ab adolescentibus ad hoc officium ordinatis, ac morum innocentia: & paucis hinc Ministerio paribus, exerceri ad maiorem Dæmonis contemptum, & confutacionem. Hæc autem in Exorcistis Energumenorum observanda prescribuntur Concilia Mediolanensis primum, & quartum sub S. Carolo Borr.

Ex cismi Energumenorum obseruandis.

Ne Sacerdoti, Clericis facili, aut regulari exercitatem scriptio exarata ab Episcopo imperaverit.

Antequam vero exercizi aliquem aggrediat, perquisitum in primis Energumeni, Energumenum etiam, ac mores; tum explore actions; & Medicum, si expidre centurie, confusat; ut videat an quod ab illo, illave agitur, si morti aliquis: aut bilis attra vi; an vero sponte, se dissimulatur; an denique Dæmonis, malorumque Spirituum vexatione. Signs porro certiora possessioni alicuius a Dæmonie fuit, si quis incognitus linguis loquatur, longa praesertim oratione, quam impetravit esse conset: si litteratur, atque artium ignorans legit, scribit, pingit; si solus Subdiaconus in Ecclesia Latina convenit: Lampades, & cereos Altaris accendunt: Oblationes, vinum, & aquam Sacerdoti celebranti deferunt: prauum Sanctis Mysteriis lumina ferentes in magno (ut vocant) introitu: singula quæque in Ecclesia preparant, ornantque, &c.

Hujus Ordinis materia est traditio facit Codicis, de quo forma, & lecturas est. Forma, Accipit, & eis verbis Dei relator, Ecclesia Latina, si filiator, & ut ille imploraverit Officium, patet cum illis, qui verbum dei bene administraverunt ab initio.

Orat Episcopus, ut Deus super eos benedictionem suam clementer elundat, Quatenus dignissime legantur, que in Ecclesia Dei legenda sunt, & eadem operibus impluantur. Ipsos admovent, ut verba Dei, videlicet lectiones sacras distincte, & aperte ad intelligentiam, & adificationem Fidei, absque omni mendacia falsitatis profesarunt: ut quod ore legendum, corde credant, atque opere compleant, quatenus audiatores suos verbis pariter, & exemplo docere possint. Ideo, dum legunt, in alto Ecclesia loqui cantant, ut ab omnibus videantur, figurantes positione corporis, se in alto virtutem gradu deesse conveantur: Quatenus cantus, a quibus audiuntur, & videntur, exaltatis vita formam prebeat.

In Ecclesia Graeca, Ordinationis huius materia manus impositio, forma oratio manum impositiōnē adjuncta, usus confitit: ex Euchologio, & ex Concilii 7. Generali can-

to, cuius sunt verba: Lector autem Munus impositiōnē licet in proprio Monasterio, etiam soli unicunque Abbatii facere.... Similiter ex antiquis confusione Choristers, Episcopi permisus eoperit per manus impositiōnē Lector creare. Constitutiones Apostoli adscripte Lib. 8. nihil aliud referunt in Ordinatione Lectoris, quam Orationem, & manus impositiōnē.

Ne ante orum, nec vero post occasum Solis quemquam exerceat. Ne dux simul eoden tempore, sed unquamque signillat, ac separatur.

In hujus Muneris functione, graviter, pie, & religiose in primis gerat. Quamobrem pridie illius dies, quo aliqui exorcismum abhivere incepit, se jejunio, & oratione preparare studeat. Tum confessus, conscientia ab omni culpa pura, ac munda, magna cum humilitate, & fide, memor potestatis, quam a Domino accepit, expellere daemons, ad id manus obwendendum inchoat, Missas Sacrum faciat, si id commode præstat potest.

Energumeni vero exorcismum ne adhibere incipiatis nisi illi primus confessus sint: ad hocque eos cohortetur, ut omnis ante acta vita peccata diligenter conscientie disculione confessetur. Tum sape moneat, ut precibus, orationi, & sanctis meditationibus, & pietatis studiis, atque exercitatione se dent; religiosas Ecclesias, ubi Sanctorum Reliquias recondit sint, certis diebus pte. visitent; Jejunia præterea, & in festis quoque in primis Febr. 8. non die Paschis Iesu Christi Domini nostri mortis recoluntur, religiose amplectentur.

Cyat, dum exorcizat, ne energumenus mulieris capiti, corporive, nisi cum magna honestate, atque castitate, manum adhibeat: neve energumenum, energumenam Altari imponeat, neve quidquam aliud sagat, quod offendientem præstat.

Ne aliis vero exorcismi, Precibus, Ritibusque ad id manus utetur, nisi ad Libri, Episcopi Judicio compatri, ratione prescriptum. Cui nihil ab eo addi, das trahi, aut matari fas sit.

Interrogandus est de nomine, numero eorum, quod hominem vexant, causa possessionis, nec permitteantur, ut sermons iniuriae, & vanos effundat. Cavendum; ne de questionibus curiosis, aut futuri eventibus interro-

geur: comprehendens est, ne columnis, derrictionibus, scurribus, ac ladiceis verbis adstantibus illudat, eosque ad curiositatem, levitatem, aut voluptam incitat. Artes demoni exploratas habere debet Exorcista, ne ab ipso fallatur, five responsorum ambiguitate, five latendi maligna industris, ne possefio vera videatur; five recessus simulatione, ut intermitteantur exorcismi. Quibus artibus constellant, & patientiam singularem opponere debet Exorcista: nec ab exorcismis cessare, donec certis, & evidenter signis compertum habeat energumenum liberatum esse. Adhiberi possunt Reliquiae ad caput, vel ad pectus energumeni, cævendum tamen, ne faciat ille res a Demone indigne trahentur: nullusq; adhibendiz in exorcis mis Eucharistia, propter irreverentiam periculum, neque Hostia etiam non consecrata, ad veritatem possessionis explorandam.

§. IV. De Acolythis.

**Munus Aco
lythorum.**

Manus Aco-
lythorum. **A** *Colykorum quartus est gradus, & ultimus eorum om-*
nium, qui Minores, & non Sacri appellantur. Eo-
rum minus eis, Ministros Majores, Subdiaconos, & Dia-
conos in Altaris Ministerio affectari, esque operam da-
re. Prætere lumina deferunt, & alverant, cum Misla
Sacrificio celebratur, præcipuus vero cum Evangelio le-
gitur: ex quo Cœserfarij alio nomine vocati sunt.

Huius Ordinis materia duplex: una est Cœserfaria cum
cereo traditio, altera Urecoeli vacu. Atque in hoc conve-
niunt antiqui Libri Ritus, & recentiores cum Concil.
Carth. 4, & antiquis Officiorum Ecclesiasticorum Authori-
bus. Sed materiam illam Conc. Carthag. omnemque antiqui
Rituibus Libri volant ab Archidiacono tradi, idemque pra-
scribit Ordo Romanus, sed formam ab Episcopo pronuntia-
jubet. Nulla verba proferantur ab Episcopo, cum haec
instrumenta portigebantur ordinantis, sed sui duxat
officii admonebantur ut docet cap. 6. Concilii Carth.
Actuibus cum ordinatis, inquit, ab Episcopo quidem dece-
*tur, qualiter in Officio suo agere debet. Sed ab Archidia-
cono accipit Cœserfaria cum cero, ut scias se ad*
*accendere Ecclesia luminaria mancipari. Accipit & Ureco-
elum vacuum, ad suggestendum vinum in Eucharistiam San-
guinis Christi. Ex Pontificali autem Romani prescripto,*
Episcopus tradit omnibus Ordinandis candelabrum cum can-
dela extinta, quod successive manu dextera singuli tan-
gunt, ex dicente: *Accipit Cœserfaria cum cero, &*
scias vos ad ascendenda Ecclesia luminaria mancipari,
in nomine Domini. Tradit illis etiam urecoelum vacuum,
*quem similiiter tangere debent, dicens communiter omni-
bus: *Accipite Urecoelum, ad suggestendum vinum, & aquam**

Huius Ord-
nis materia
& forma.

in Eucharistiam Sanguinis Christi.

Deum orat, ut eos benedicere dignetur, Quatenus lu-
men visibile manibus preferentes, lumen quoque spirituale
moribus praebeant: utique eorum mentes, & lumine sci-
entia illustreret, & pietatis rore irrizet.

Ilos admoneat Episcopus ante Ordinationem, ne lucem
Deo manibus præferentes, operibus tenebrarum inserviant,

& per hoc aliis exempla perfidie præbent: sed implent,
Matt. 5. 16. quod Veritas jubet: *Lux lux vestra omnia hominibus*,
ut videant opera vestra bona, & *glorificent patrem vestrum*
qui in celis est: & quod Apollonius Paulus sit: *In medio*
Nationis prava, & *perversa lucet sicut lumina in Munda*,
verbum vita continet. Ut fint filii lucis: ut abhiciant opera venerabili, & arms lucis induantur: ut er
Phil. 2. 15. omnes lucis afferant, *ta omni bonitate*, *et iustitia*, *et veri*
ad iudicandum Cordibus eum Entronitum. Olimque Cœlum.

rate; ut seipso, & alios, & Dei Ecclesiam illuminent. Tunc etenim in Dei Sacramenta digni vniuersi suggestores, & aquam; si ipsi Dei Sacrarium, per castam vitam, & bona opera obtuli fuerint.

In Libello octavo Ordinis Romani, quem editit D. Ma-
billonius Tom. 2. Msjai Italiis, Ritus ordinandi Acolyti
et descriptibus: Dum missa celebrata fuerit, induant Cle-
rium illum Planoram, & Orarium. Dumque veneri Epis-
copus, aut ipse Dominus Apostolicus ad communicandum,
faciat eum venire ad se, & porrigit in alias ejus faciu-
lam super planetam, & prostrans se intertum cum ipso fa-
culo, & dat ei Orationem sic: Intercedente Beata, & Glo-
rioja semperque Virgine Maria, & Brato Appello Petri, fal-
cat, & exstinctus, & protegat eum Dominus. Amen. Acolyti
Eucharii, & deacons, & subdiaconi, & subdeaconi, & veri-
tate: ad Luttreensem Corradinum Episcopum. Olim nec Calicem,
nec Patenam, nec Oblationes, in Altari ponebant, sed
hac omnia porrigeant Diaconis, eisque ministrabat intra
Sanctuarium; verum ad Altare ministrare essecebat, ut
confit in eodem Patre, nec non ex Rabano Mauro Lib.
1. De Institutione Clericorum, c. 8. De legenda ab aliis Epis-
copis nihil habet antiquis Ordinationis eorum ritus, nec
veteres Scriptores: hoc enim numeri Lectores tangoban-
tur, ut sanguinis etiamnam apud Gratos. Ex Conc. Car-
thag. 4. confit, licet eis via facia contingere, sed va-
cua: cum enim Corpus, & Sanguinem Christi continent,
id illis prohibet Conc. Laodicens. Can. 21. quo faciunt;
Non oportere ministrare (id est Subdiaconum, qui Diacono
ministrat) lum habere in Diaconiam, & Sacra valet ante-
re. Si enim hunc Canonem interpretaret Ballanum,

Acolyti roga sumptuosa virginis Maria, & Beato Appolito Petro, **patr**o, **patr**o, & **confessore**, & protege nos Domini. Amen. Acolyti ordinabantur olim porrecto facculo: quia hujusmodi facculos in Missa Pontificis tunc gestare solebant ad excipientias Orationes consecratas, tum que in Missa confringebantur ad Fidem Communioneum, tum que fermenti nomine ad Titulos mittebantur ad sovendantem unitatem, concordiam, caritatem, teste Innocentio I. Ep. 29. ad Decentium: De fermento inquit, quod die Dominica per Titulos missimus, superflue nos confulerat voluisse: cum omnes Ecclesie nostra intra Civitatem sint confundite: quarum Presbyteri & quia die ipsa, propter plenam flos creditur non possumus conveneri non possumus, ite vero fermentum a nobis conseruare, ut in tempore.

scimus per Acylobus existere, ut se nostra Communione, maxime illa die, non judicent separatos. Sancti Thaddeus Marry ex illorum Acylochorum numero erat: Qui cum quadam die deferens Christi Corpori Sacramenta, nec velles ea dissentientibus prodire Paganis, tandem ex fustibus, & subdicoatus regi.

ditione ordinatur, Quia manus impositionis non accipit (inquit Concil. Carth. 4. can. 5.) Iudei conflat ex Pontifici Romano, & antiquis Ritibus omnibus Ecclesie Latinae. Forma huic materiz respondens sunt verba, quæ profert Episcopus ex Romani Pontificis prescripto, dum singuli Calicem, & Patenam successive tangunt: Videat enim Ministerium vobis traditur: id est vos adempti, ut ita vos exhibeat, ut Deo placere possitis. Tunc orat Episcopus, ut Deus super eam benedictionem suam effundat; & ecce in Sacramento suo fundo strenuos, sollicitosque coelitus Milites instituit exhibitos, Sanctissime Altaribus fideleri subministrant: & requiescat super eos Spiritus sapientie, & intellectus, Spiritus consilii, & fortitudinis, Spiritus scientie, & pietatis, & respicit eos Spiritus timoris sui, & in Ministerio divino confortat; ut obedientes facto, ac dicto parentes gratiam consequantur.

rum gratiarum consequuntur.
Deinde Amicium, Manipulum, Tunicam ipsos induit
Episcopos, praescriptam in Pontificiis verborum formam ad-
subens. Tradit denique ipsi Librum Epistolorum, quem
dum singuli mina dextera contingunt, haec verba proferunt:
*Accipite Librum Epistolorum, & habeat potestatem legendi
eas in Ecclesia Sancta Dei, tam pro aliis, quam pro De-
fundiis. In nomine Patris, & Filii, & Spiritus sancti.*
Traditio Li-
beri Epistoli
larum & verbi illi-
respondent
rum, sunt
missorum.

materie & forma effen-
tiae Sub-
diaconatus.

non fuit. Eius non meminerunt Conc. Carta 4. nec an-
tiqua Ritualis, nec s. Isidorus in Libris De Officiis Eccles-
iasticis, nec Rabanus Maurus in Libris De Institutione Cle-
ricorum, licet Ritus Ordinationum signillatim explicit: Tam alium silentium probat, Subdiaconos antiquitus Epis-
tolam in Synti, pivo publico Ecclesia ex Officio non
legisse. Id confirmant Amalarius Lib. 1. de Officiis, cap. 11.
Micrologus cap. 8. Thessalon. Edensis Lib. De Sacramentis
Altaris, c. 5. Autor Libri, qui scribitur Gamma Anima, Lib. 1. c. 179. Hugo a S. Victore in Scipio De Mysteriis
Ecclesiae, cap. 5. Petrus Lombardus in 4. sentent. dith. 4.
litter. G. Ad integratem igitur materie, & forma Sub-
diaconatus, non ad silentium, pertinet Traditionis Libri
Episcopularum, verbaque illi respondeant.

Quemvis autem ab Apostolis electi fuerint septem primi
Discorsi occasione murmuris Greecorum adversus Hebreos,
Eo quod despicerentur in Ministerio quotidiano Vidua eorum
(ut habeat Altor. cap. 6.) non tamen electi sunt, ut
mensis tantum communione ministrefarent, sed Mensis Sac-
ris. Et haec eleemosynae diaconandas Viduis distribuendi
cura secundarium dumtaxt Ministerium fuit, ministrorum
principium; cuius ratione dixerunt patres: Non
est agnum nos dereliquerimus verbum Dei, & ministrae
Mensis. Sed primarium ipsorum, potissimumque Ministerium
sacratissimum, divinisque fulle colligunt evidenter ex dictibus,
quas Apostoli in illis septem viris desiderarunt, ut numerum
electi boni testimonii, pleni spiritu sancto, & sapien-
tia; & quod illos manus manu posse confererant, ora-

Apud Græcos, sola Manus impatio materiæ, Oratio forme vicem subit, ut constat ex Eusebii. Mantle quidem, & pollabrum manibus lavandis ab Episcopo eis tradinuntur, multaque alia ministeria exercete juventur, sed hæc omnis sunt post Ordinationem completam, ut manere, quod recens accepimus, fungantur.

14, quod istius acceptemus, magisq;
Triplex Sub-
diaconorum
obligatio.
Tre obligations contractant, qui Subdiaconatus Ordinum
nem fulcipient. Prima est, obligatio Titulum five Benefi-
cium, five Patronum habendi, ne rerum temporiarum cu-
ris a Sacris Ministeriis distractuantur. Secunda, est castitia,
qui hunc Ordini, ac superioribus, Ecclesie lege inviolabilitate annexa est. Tertia est obligatio recitandi divinum
Officium, seu Breviarium, Ecclesie etiam lege, seu con-
fuetudine universali illis imposita.

ARTICULUS VI

De Dimoniu.

Sacra Di-
conorum
functions.
Secundum Sacrorum gradum Diaconus obtinet;
S cuius Ministerium latius patet, sanctiusque semper habi-
tum est. Ejus ministeries sunt, Episcopum perpetuo sequi,
concionantem custodire, eique, & Sacerdoti Sacra facien-
ti, vel alia Sacraenta administranti praefere. Hinc S.
Epiphanius Hæresi 75., tant faci Diconi Ministerium,
ut Episcopum absque Diacono numquam suffise, aut esse
posse affereret. Unde Pontificale Romanum Diaconos vo-
cat *Committentes*, & *Cooperatores Corporis*, & *Sanguinis
Domini*. Eius prateres munus est, in Missa Sacrificio E-
vangelium legere, ut confiat ex S. Hieronymo in Ep. ad
Sabinianum, ex Conc. Valesi. 2. can. 2. ex S. Greg. Ep.
44. Lib. 4. Ind. 13. & S. Isidoro Lib. De Divinis Offi-
cii, cap. 8. Eius munus est, panem, & vienam offere, non
quidem consecrando, ux ex Conc. Ancyran. can. 2. male
colligant Hæretici, sed utrumque Sacerdoti conficerenturo
porrigendo. Olim Fidelium animos Diaconi sensu excita-

bant, ut Sacra attenderent. Quod & nunc praefit apud Gracos. Dominicum Sanguinem, immo & Corpus Fidelibus distribuebant, ut telantur. *S. Iustinus* Martyr *Apologia* 2. *S. Cyprianus* Lib. *De Lapsi*, *Auctor Constitutionis Apostolicorum*, *S. Ambrosius*, & plures alii Patres. Hic mos ante-Conc. Nicenum adeo inveteratus, ut etiam Presbyteri Eucharistiam porrigerent, quam audiebant Sancta Synodus concuit, editio contra Iugummodi abutum can. 18. *Ipsilon* etiam vetum est can. 1. *Concilii 2. Aurelianensis*, & can. 38. *Concil. CARTH.* 4^e ne presente Presbitero Corpus Domini Fidelibus tradenter. Diaconi præterea Ecclesiasticorum honorum dispensatio commissa erat; et unicuique necessaria ad victim subministrare, ac elemosynas distribuere. *Eius* erat curam gerere *Martyrum*, & *Cœ-
ficij*.

Materia Disconsitus est Manus proprius, forma Oratio minuscum impositione adjuncta, ut constat ex Actibus Apostolorum cap. 6. *Hoc facieatur* (inquit) ante conspectum Apóstoli formam.

Et orantes impoferunt eis manus. Et ex Conc. Carth. 4. can. 4. cuius haec sunt verba: *Diaco[n]us cum ordinatus, solus Episcopus, qui enim benedit, manum super caput illius ponat: quia non ad Sacerdotium, sed ad Ministerium consecratur. Sola manus impositione, non traditionem certam Diacorum esse rum instrumentorum tunc sufficere. Dioceses, propter evidenter Canon sequens, quo Sudiaconus ordinari dicitur traditione Paten vacue, & Calicis vacui, *Quia manus impositionem non accipit*; ex quo certo colligitur, in granis Libri Ordinationibus, que per manus impositionem fiebant, nulla instrumenta sufficie tradiri. Id confirmant antiqui Libri Rituales negeatorum annorum, qui traditiones Evangeliorum non meminerunt; ut nec Missale veterum Francorum editum a P. Mabillon, nec Græcorum Euchologia. Quin & Amalarius Lib. 2. De Officiis Ecclesiasticis cap. 11. & 12. Evangelii traditionem ad Ordinationes Diocesis excludit, cum de Evangelii lectione facienda in Missa a Diocesis scribit: *Primum tempore Diaconos non legebat Evangelium, quod nondum erat scriptum. Sed postquam factum est a Patribus nostris ut Diaconos legeret Evangelium, statutum est Subdiaconos legeret Epistolam.**

Non semper igitur traditus est Diaconus Evangelium. Codex in plurimis Ordinatione. Accedit tamen ex Ecclesiæ institutione ad materiam integrante hujusmodi traditionis, & ad integratorem forma precepta verba in Romano Pontificali, dum singuli sacrum Codicem tangent: *Accipite etiam sacramentum legendi Evangelium in Ecclesia Dei tam prouivis, quam pro defunctis. Ita nomine Domini.*

Quarundam in Gallia Ecclesiastis olim mox fuit, ut in Diaconorum Ordinatione manus eorum christiferae ungerentur, ut docet Hugo Menardus in Notis ad Sacramentarium S. Gregorii, pag. 289. ex antiquo Pontificali: & ex Epistola Nicolai 1. Pontificis Maximi ad Rodolphum Archiepiscopum Bituricensem.

ARTICULUS VII.

De Sacerdotio.

Tertius omniumque Sacrorum Ordinum summus est Sacerdotium. Qui vero illo profecti sunt, eos veteres Patres duobus nominibus vocare solent. Interdum enim Presbyteros appellant, quod Graece Seniores significat, non solum propter aratae iuramenta, quae huic Ordini minime necessaria sunt, sed multo magis propter morum gravitatem, doctrinam, & prudentiam. Ut enim scriptum est Sap. 4. *Senectus venerabilis est, non diuina neque annuum numero computata: eum autem sunt sensus sensus, & aetas senectus vita immaculata.* Interdum vero Sacerdos vocant, tum quis Deo consecrati sunt, tum quis ad eos pertinet Sacra mentia administrare, sacerdotia res, & divina tractare.

S. I. De Sacerdotiis propriis dicti existentia:

Preter Sacerdotium internum, & spirituale, quod S. Hieronymus in Dialogo contra Luciferianos Sacerdotiorum Luciferi appellat, de quo 1. Petri 2. Et ipsi sicutum lapides vivi superad dicimus, domus Spiritus, Sacerdotium sanguinis, offere spirituales hostias, acceptables Deo per Jesum Christum. *Post autem genus eleatum, regale Sacerdotium, gens sancta, populus acquisitionis;* Et Apoc. 1. *Fecit nos Regnum, & Sacerdos Deo, & Patri suo.* Præter hoc (inquit) Sacerdotium generale Christianorum omnium, cuius fundamentum est Baptismus, & quod in oblatione orationum, & gratiarum actionum positum est, dogma fidei est aliud esse Sacerdotium exterum, & visible a Christo Domino institutum ad sacrificandum, & offerendum Deo Corpus, Sanguinemque suum. Unde Conc. Nicæum can. 14. Diaconos potestem habere negat offerendi Corpus Christi, tamque fols convenire Presbyteris afferenti. Pervenit ad sanguinum Concilium (inquit) quod in locis quibusdam, & civitatibus, Presbyteri Sacra mentia Diaconi porrigit. Hoc neque Regula, neque confutatio tradidit, ut hi, qui offerendi Sacrifici non habent potestem, his, qui offerunt, Corpus Christi porrigit:

S. II. Corp. Lib. 3. De Sacerdotio, Christi Corpus, & Sanguinem alter confici negat quam manus Sacerdotum. Nam si non potest quis in Regnum colorum credi, nisi per aquam, & Spiritum regeneratum fuerit: & qui non manducat Coram Domini, & Sanguinem eius non bibit, eterna vita priviter omnia autem habet alter, quam per sacerdotem illas manus percipiuntur, manus (inquit) Sacerdotum: qui fit, ut circa illorum opem aut gemitu ignem evitare quis possit, aut repente in case corona premia aspergit.

S. Hieronymus in Dialogo adversus Luciferianos, Orthodoxum inducit sic loquentem: Hilarius cum Diaconis de Ecclesia recesserit, solumque, ut patet, tuba sit Mundus, neque Eucharistiam conficeret posse, Episcopos, & Presbyteros non habens, negat Baptismi sine Eucharistia tradere: & cum iam mortuus sit, cum homine pariter sutor est: & scilicet: quia post se nullum Clericum Diaconis potuerit ordinare. Ecclesia autem non est, qua non habet Sacerdotes.

Cone. Lat. 3. sub Innoc. III. can. 1. de Eucharistia loquens: *Hoc usque sacramentum (inquit) nemo potest co[n]fici, nisi Sacerdos fuerit, rite ordinatus, secundum claves Ecclesiæ, quas iste concepit Apostolis, & eorum Successoribus Jesus Christus.*

Concilium Trid. sess. 2. cap. 1. *Sacrificium, & Sacerdotium ita Dei ordinatione constituta sunt, ut utrumque in omni Legi extiterit. Cum igitur in Novo Testamento Sanctum Eucharistia Sacramentum visible ex Domini institutione Catholica Ecclesia acceptum fatur etiam aportet in ea novum esse, visible, & externum Sacerdotium, in quod vetus translatum est: hoc autem ab eodem Dominus Salvator nostro institutum esse, atque Apostolis, eorumque Successoribus in Sacerdotio, Potestem tradicam consecrandi, offerendi, & ministeriali Corpus, & Sanguinem eius, necnon & peccata remittendi, & reiiciendi, Sacra Littera ostendit, & Catholica Ecclesia Traditio semper docuit.*

Ex Can. 1. Si quis dixerit, non esse in Novo Testamento Sacerdotium visible, & externum, vel non esse Potestem aliquam consecrandi, & offerendi verum Corpus, & Sanguinem, Domini, & peccata remittendi: & reiiciendi: sed officium tantum, & nudum ministerium predicandi Evangelium: vel est, qui non predicant, propterea non esse Sacerdotum, Anathema sit.

Ex Can. 4. Si quis dixerit, Per sacram Ordinationem non dari Spiritum Sanctum, ac proinde frustra Episcopum dicere: Acceptare Spiritum Sanctum; aut per eum non imprimi Charakterem: vel eum, qui Sacerdos fuisse fuit: *Lacrima rufa fieri posse, Anathema sit.*

Sacerdotii duplices discernunt, interni scilicet, ac exteriori. Cone. Trid. Catechismus perspicuis verbis explicat. *Quod igitur (inquit) ad interius Sacerdotium attinet, omnibus Fideles, poliquam latuari aqua abuti sunt, Sacerdotes dicuntur; præcepit vero Iusti, quod Spiritum Dei habeant, & divine gratia beneficium, Iesu Christi, Summi Sacerdotis, viva membra sancti sunt.* Hi enim fide, que caritate illuminatur, in Altari mentis sunt spirituales Deo hostiis immolant: quo in genere bona omnes, & honesta actions, quas ad Dei gloriam referunt, numerandæ sunt. Quare in Apocalypsi ita legitimus: *Christus levit nos a peccatis nostris in Sanguine suo, & fecit nos Regnum, & Sacerdotem Aperi, & Patri suo.* Ite quan sententias ab Apostolorum 1. Petri 1. Principi dictum est: *Ipsi tamquam lapides vivi superad dicamini, domini spirituales; Sacerdotium sanguinis, offere spirituales hostias, acceptabiles Deo per Jesum Christum.* Et Apostoli non mortuus: *Ut exhibicamus corpora nostra hominibus viventem, sanctam, Deo placentem, rationabile obsecrum nostrum.* David item multo ante dixerat: *Sacerdium Deo spiritus contributum: cor contritum, & humiliatum psalmus Deus non despiciens.* Quia omnia ad interius Sacerdotium spectare, facile intelliguntur.

Externi vero Sacerdotium non omnium Fidelium multitudini, sed certi hominibus convenient, qui legitime manus impositionis, follementibus S. Ecclesiæ ceremoniis initiati, & Deo consecrati, ad aliquid proprium, sacram, quod Ministerium adscribuntur.

Hoc Sacerdotii discernit in Veteri etiam Legi observanti, vari potest: nam de interiori David locutum est, paullo ante demonstratum est. Externi vero nemo ignorat, rite potest, quam multa Dominus Moysi, & Aaron precepta deferit. Præterea, universam Leviticum Tribum, Ministerio Templi adscriptum, ac lege cavia, non quis ex alia Tribu in eam tunc non inferre auderet: quare Ozias Rex lepra percussus, quod Sacerdotale manus ulterius, arrogans, & sacrilegi sui gravissima peccata dedit. Quia igitur eamdem Sacerdoti distinctionem in lege Evangelica licet animadvertere, de Sacerdoti extero hic agimus, quod certi hominibus attributum est: *Hoc enim tantummodo ad Ordinum Sacramentum pertinet.*

Præclare hoc argumentum explicat Guillelmus Parisiensis, Tract. de Sacramento Ordinis, cap. 4. Sicut (inquit) non est Procurator, nisi confitens ab ipso dominio litis, seu causa, ita non est Sacerdos Procurator Ecclesia quantum ad interpellandi officium, nisi ab Ecclesia constitutus. Iterum, sicut Procurator non facit gratia ipsius, quam habet apud Principem, sed constitutus, & manuatumque, qui causam agit coram ipso Princeps: esse autem Sacerdotem, est esse procuratorem, quantum ad officium interpellandi: manifestum ergo est, quod Sacerdotem non facit gratia, seu sanctitas, quantacumque illa sit euangelique persona apud Deum, sed constitutio, & mandatum Ecclesiæ, quod ei darur ad interpellandum. Non enim non facit deputatio litterarum, sed missio: idem autem est constitutio Sacerdotum, & Ordinatio, sive Missio interpellantium. Si virtus, & fortitudo bellicæ non faciunt Militem, sed adscriptio Duci, & infinitio, nec pectoribus super decim Milites Decurionem, sed ipsa Princeps electio, & constitutio: ita gratia, & potestis imponit, non faciunt Sacerdotem, sed Ordinatio. Sic Advocationem publicam non scientia juris, aut eloquentia, nec etiam ipsa justitia facit: esse autem Sacerdotem, est esse publicum Adscitum: quia post se nullum Clericum Diaconis potuerit ordinare. Ecclesia autem non est, qua non habet Sacerdotes.

De Sacramento Ordinis.

487

cerdotem: sed quemadmodum illi coniungit principalis, ita trema Unctionis Ministros docet esse solos Episcopos. Aut Sacerdotes ab ipsis rite ordinatus per impositionem Manum Presbyteri. Prior igitur illi manum impositione ab Episcopo; & deinde ab omnibus Presbyteris adstantibus sedis super caput cuiuslibet ordinandi, vicem materiæ subit; Oratio adjuncta vicem formæ: atque ad substantiam Sacerdotis Ordinationis pertinet.

II. Post hanc manum impositionem, & adjunctas Orationes, Episcopus Stolam humeris Ordinandorum aptans, eam ante pedis in formam Crucis componit: quo Ritu declarat, Sacerdotem virtute indui ex alto, qui possit Crucem Christi Domini, & jugum suave divina Legis pertinet, eamque non verbi solum, sed & vita sanctissime, & honestissime actæ exemplo tradere. Quamobrem Stolam singularis hunc in modum imponens, & aptans, ait: *Accipietur dominus: jugum enim eius suave est, & onus eius lucras 25. leve.* Jugum appellatur Potestas excellentior, quam recipit Ordinandus, quia in Ecclesia Dei quanto quaque dignitate sublimior est, tanto humilior esse debet, ac subiectior. Quia nota Ecclesiæ Potestas a Laice distinguuntur, secundum illi Christi verba: *Reges gentium dominantur eorum ius vas non sit.*

III. Imponit deinde Episcopus cuiilibet Ordinando successive Capulam usque ad scapulas, quam quilibet tenet super lunarios complicitam, a parte anteriori deorsum dependens, singulis dicens: *Accipite vestem Sacerdotalem, per quam caritas intelligitur: potest enim Deus, ut augustinus dicat, Timotheum c. 4. Solam manum impositione commemorare omnes antiqui Libri Ritus, omnipotens Patres Latinorum, & Graecorum: Traditionis Instrumentorum non meminunt. Graci legitime, & valide Presbyteros consecrant: semper Ecclesia Romana eorum Ordinationes probavit: & tamen spud eos incogita est ista instrumentorum tardio, semper incognita fuit. Es igitur non pertinet ad Sacerdotis Ordinationis substantiam.*

Traditionem Instrumentorum a Gracis in Ordinatione Presbyteri non sufficere antiquis, probat silentium Constitutionum Apostoli in scripturam, & S. Dionysius in Libris De Ecclesiastica Hierarchia, ubi de Ritu facta Ordinationis agunt. Idem colligitur ex Ordinatione Salamani Eremiti Sanctissimi, quam Theodosius commemorat in Historia Religiosa, c. 19. Porro (inquit) *Ponitis civitatis, cuius pars est, eis viens, cui viri didicisti virtutem, accipit, voluntate ei donum dare Sacerdotio;* & dominicale perfetta aliqua pars est ingressus, manumque imposuit, & peregitationem. Et sibi quidem ei dixit: & qua ad eum adveniat, gratiam significavit. Ex hoc testimonio perspicuum est, ad Sacerdoti Ordinem tradendum nihil apud Orientalem præter Orationem, & Episcopalem manum impositionem requiritur sive. Si enim tradita sufficiat, Sanctorum illo Monachis Calixtus cum vino, Patena cum Hostia, prout duobus in factum Presbyterum ignorare non potuerit, immo factus Presbyter non sufficit. Tangeremus namque instrumenta recusalia, aut vis illi ad contactum inferenda sufficit, quod factum Theodosius non commemorat.

Idem confirmat Ordinationis similis historia, ejusdem Libri c. 13. relata, Macedonii scilicet hominis simplicissimi, & Solitarii. Scribit enim Theodosius, cum Ordinatione facta nescivis procul quid contingit: cum autem adstantium aliquis hoc indicaret, gravissime excandescit, & obvicio convitetur, & baculo, cui inniteatur, lacessit.

Idem colligitur ex S. Hieronymo in cap. 58. 1/2, ad Verbum 9. *Plerique nosrum (inquit) xpsponit, id est, Ordinationem Clericorum, quia non solum ad impressionem venient, sed ad impositionem implerunt manus, ne scilicet, ut in quibusdam ritibus, vocis imprecatio clandestina Clericorum ordines, ne clementiam, sed intelligentiam, & affutum testis monium Pauli scribens ad Timotheum: Manus citio nemini impinguat, &c. Si tunc intrumentum ulla vigiliet, ejusmodi clandestini Ordinationes, quibus nescientes consecrantur, nemo tentare potuerit. Manu enim variis de causis impinguat; ideo facile potest quis etiam manus impinguare ordinatum celare, præsternit cum sine contactu imponit possum. Non ita vero latere potest Ordinatum Instrumentum.*

Præterea, antiqui Libri Ritus, non fecerunt Graci, istorum Instrumentorum, & verborum, quæ pronunciari solet cum Ordinandis traduntur. *Accipite postfatum offerte Sacramentum Deo, Missa que celebratur, tam pro vivo, quam pro defunctis: in Nomine Domini.* In Ritualibus antiquioribus ante annos septingentes regimur, & in recentioribus leguntur, ut observat Joannes Mariana, Vir doctissimus p. 3. De Sacris Ordinationibus, Exercit. 7. cap. 1. Documentum hoc est potestis accepta, & pignus exercendae, docet Hugo a Sancto Victore Lib. 2. De Sacramento Fidei, p. 3. cap. 12. *Accipit (inquit) & Cadiem cum vino, & Patenam cum Hostia de manu Episcopi: quatenus his instrumentis potestem se accipere agnoscant, placabili.*

Traditio Instrumentorum, & singulorum manus ancis, & consecratur, Episcopus tradit cuiilibet successore Calicem cum vino, verba, & aqua, & Patenam superponit cum Hostia, singulis diebus illi respondentia, ad materiam, & formam instrumentorum, & postea accepit.

V. Omnia, & singulorum manus ancis, & consecratur, Episcopus tradit cuiilibet successore Calicem cum vino, verba, & aqua, & Patenam superponit cum Hostia, singulis diebus illi respondentia, ad materiam, & formam instrumentorum, & postea accepit.

VI. Omnia, & singulorum manus ancis, & consecratur, Episcopus tradit cuiilibet successore Calicem cum vino, verba, & aqua, & Patenam superponit cum Hostia, singulis diebus illi respondentia, ad materiam, & formam instrumentorum, & postea accepit.

VII. Omnia, & singulorum manus ancis, & consecratur, Episcopus tradit cuiilibet successore Calicem cum vino, verba, & aqua, & Patenam superponit cum Hostia, singulis diebus illi respondentia, ad materiam, & formam instrumentorum, & postea accepit.

VIII. Omnia, & singulorum manus ancis, & consecratur, Episcopus tradit cuiilibet successore Calicem cum vino, verba, & aqua, & Patenam superponit cum Hostia, singulis diebus illi respondentia, ad materiam, & formam instrumentorum, & postea accepit.

X. Omnia, & singulorum manus ancis, & consecratur, Episcopus tradit cuiilibet successore Calicem cum vino, verba, & aqua, & Patenam superponit cum Hostia, singulis diebus illi respondentia, ad materiam, & formam instrumentorum, & postea accepit.

XI. Omnia, & singulorum manus ancis, & consecratur, Episcopus tradit cuiilibet successore Calicem cum vino, verba, & aqua, & Patenam superponit cum Hostia, singulis diebus illi respondentia, ad materiam, & formam instrumentorum, & postea accepit.

XII. Omnia, & singulorum manus ancis, & consecratur, Episcopus tradit cuiilibet successore Calicem cum vino, verba, & aqua, & Patenam superponit cum Hostia, singulis diebus illi respondentia, ad materiam, & formam instrumentorum, & postea accepit.

XIII. Omnia, & singulorum manus ancis, & consecratur, Episcopus tradit cuiilibet successore Calicem cum vino, verba, & aqua, & Patenam superponit cum Hostia, singulis diebus illi respondentia, ad materiam, & formam instrumentorum, & postea accepit.